

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 17.12.2020
Vår ref.: 201710090-280
Arkiv: 517
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Petter Glorvigen

Tonstad vindkraftverk - Oversendelse av klager på vedtak om godkjenning av tiltaksplan for støy

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har mottatt to klager på vedtak av 07.05.2020 om godkjenning av tiltaksplan for støy fra Tonstad vindkraftverk.

Klagene er gitt innen klagefristen og tilfredsstillende de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningslovens kapittel VI. NVE har forberedt klagen i tråd med forvaltningsloven (fvl.) § 33.

Vi kan ikke se at det i klagen er kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vedtaket av 07.05.2020 om godkjenning av tiltaksplan for støy fra Tonstad vindkraftverk. NVE sender derfor saken til Olje- og energidepartementet (OED) for endelig avgjørelse.

Bakgrunn for saken

Tonstad Vindpark AS (org. nr. 994 419 439) har konsesjon i medhold av energiloven for å bygge og drive Tonstad vindkraftverk i Sirdal og Flekkefjord kommuner i Agder. Gjeldende konsesjon er datert 14.9.2015 (NVE ref. 200903265-189), med den endring i maksimal installert effekt som framgår av NVEs vedtak av 27.8.2019 (NVE ref. 200903265-224).

I konsesjonen er det satt følgende vilkår (nr. 15):

«Støynivået ved bygninger med støyfølsom bruk skal ikke overstige Lden 45 dBA. Dersom det vurderes som nødvendig for vindkraftverkets realiserbarhet at støynivået overstiger Lden 45 dBA ved bygninger med støyfølsom bruk, skal detaljplanen omfatte aktuelle tiltak for å avbøte virkninger ved disse bygningene. Dersom konsesjonær mener at bygninger med støynivå over Lden 45 dBA ikke har støyfølsom bruk, skal dette dokumenteres i detaljplanen.»

NVE godkjente detaljplan og miljø-, transport- og anleggsplan (MTA) for Tonstad vindkraftverk den 08.06.2018. Godkjenningen ble påklaget til OED. Klagene omfattet blant annet flere forhold knyttet til støy og overskridelser av grenseverdien.

I klagevedtaket ga OED flere føringer for den videre oppfølgingen av støyvilkåret: jf. OED brev av 27.02.2019. Departementet skriver i vedtaket at:

«Departementet konstaterer at dokumentasjon og avbøtende tiltak forbundet med støy i henhold til konsesjonsvilkårene skulle vært fremlagt med detaljplanen, men at dette ikke er gjort. Departementet konstaterer imidlertid at NVE forutsetter fremlagt for godkjenning en egen tiltaksplan for støy og skyggekast. Departementet presiserer at arbeidet med selve vindkraftverket ikke kan igangsettes før dette er oppfylt. Med bakgrunn i vilkåret og vurderingene overfor, finner departementet at en oppfølging av støyvilkåret i tiltaksplanen må inkludere:

- *En oversikt over alle bygninger berørt av støy over grenseverdiene,*
- *En oversikt over hvilke av disse bygningene som eies av grunneiere innenfor planområdet med avtale med TV, og som derfor ikke krever videre oppfølging etter konsesjonsvilkåret,*
- *En gjennomgang av hvilke gjenværende bygninger som TV mener ikke har støyfølsom bruk,*
- *En oversikt over gjenværende fritidsboliger der det er inngått avtale om avbøtende tiltak,*
- *En oversikt over gjenværende fritidsboliger der det ikke er inngått avtale om avbøtende tiltak og med forslag til hvordan dette kan avbøtes,*
- *En oversikt over de berørte fritidsboligenes plassering som omfattes av ovennevnte strekpunkt, en vurdering av hvordan støynivået kan bringes under grenseverdiene for disse og ev. en forklaring på hvorfor dette ikke er forenlig med etableringen av vindkraftverket, jf. bestemmelsen om vindkraftverkets realiserbarhet.»*

OED skriver i sin vurdering at «arbeidet med selve vindkraftverket ikke kan igangsettes før ...». I ettertid har NVE avklart denne setningen med OED. Den skal forstås som at «anlegget ikke kan settes i drift før tiltaksplan er fremlagt NVE for godkjenning». NVE har i epost av 15.03.2019 formidlet denne presiseringen til Tonstad vindpark AS (TVAS).

Etter OEDs klageavgjørelse utarbeidet Tonstad Vindpark AS (TVAS) en oppdatert tiltaksplan som ble oversendt NVE for godkjenning i epost av 24.05.2019.

I vedtak av 11.12.2019 skriver NVE at tiltaksplanen ikke redegjør tilstrekkelig for hvordan føringene for oppfølging av støyvilkåret i OEDs klagevedtak av 27.02.2019 er ivaretatt. NVE påla samtidig TVAS å fremlegge en ny tiltaksplan (NVE ref. 201710090-230). Den oppdaterte tiltaksplanen skulle inneholde:

- Ytterligere vurderinger av avbøtende tiltak.
- En forklaring på hvorfor støynivået ved de berørte bygningene kan være avgjørende for vindkraftverkets realiserbarhet.

TVAS oversendte en oppdatert tiltaksplan i epost av 02.04.2020. NVE godkjente i vedtak av 07.05.2020 (NVE ref. 201710090-246) fremlagt tiltaksplan for støy fra Tonstad vindkraftverk med hjemmel i konsesjonsvilkår nr. 15.

Klagene

Sirdal kommune v/kommunestyret fattet 17.06.2020 følgende vedtak:

«Dokumentasjon og avbøtende tiltak mot støy etter vilkår i konsesjonen skulle ha vore lagt fram saman med detaljplanen. Tiltaksplanen mot støy tilfører saka nye opplysningar som også er relevante for vurderinga av detaljplanen. I tiltaksplanen er det synleggjort kva for enkeltturbinar som er utslagsgjevande for at støygrensa vert overskriden ved bygningar utanfor planområdet.

Sirdal kommune meiner det er fleire moment som talar for at prosjektet kunne vore realisert med færre bygg over grenseverdien for støy.

- Fleire enkeltturbinar synest vera plassert unødvendig tett på kringliggjande fritidsbustader. Dette gjeld særleg turbinpunkt 2G og 53, som er dratt heilt opp mot yttergrensa mot fritidsbustadane nord og nordaust for planområdet. Dette gjeld også dei tre turbinane mellom Krokvatn og kraftlinjetraseen (5, 1 og 6G), som kommunen tidlegare har kravd å få fjerna.*
- Økonomien i prosjektet er styrka etter ein auke i effekt per turbin som gjev inntil 30 GWh meirproduksjon årleg. Kommunen oppfattar at OED gjennom si klagebehandling av 18.03.2019, har lagt ei føring på konsesjonær om å bruke den styrka prosjektøkonomien til å gjennomføre endringar i turbinoppsettet med mål om å redusere talet på fritidsbustader som får støy over grenseverdien.*
- Avgrensinga i nordvest følgjer av ei frivillig, privatrettsleg erklæring. Erklæringar og andre lovnader må sjølv sagt haldast, men det er ikkje legitimt å bruke erklæringa av 12.06.2013 som argument for nødvendigheita av å overskride grenseverdien ved 23 fritidsbustader.*

Sirdal kommune ber om at dei enkeltturbinane som fører til overskriding av grenseverdien for støy ved flest fritidsbustader vert flytta, eller tatt ut av prosjektet. I tillegg, ber kommunen om midlertidig stenging og/eller drift i støyreduert modus for dei attverande enkeltturbinane der dette vil gi størst utteljing i form av redusert støybelastning.

Sirdal kommune anerkjenner ikkje tiltaksplanen sine avtalar om avbøtende tiltak og avtaleskjønn som ei oppfyllding av støyvilkåret i konsesjonen. Kommunen meiner det er urimeleg å stille som vilkår for støytiltak at hytteeigar må akseptere utbygginga av vindkraftverket, tåla ei kvar ulempe og seie i frå seg retten til å fremme eit kvart krav mot Tonstad Vindpark i framtida. Kommunen ber konsesjonsmyndegheita stille relevante prosesskrav for å sikre at konsesjonsvilkåret vert oppfylt på ordentleg vis.

Kommune meiner at tiltaksplanen er for generell. Tiltaksplanen bør innehalde eit konkret forslag til avbøtende tiltak for kvar enkelt støyutsett bygning, med dokumentasjon som syner innandørs lydnivå før og etter tiltak. Kommunen etterlyser også eit tydelegare ambisjonsnivå for tiltaka. Kommunen meiner at ambisjonsnivået bør leggast høgt og foreslår difor å legge til grunn lydklasse B etter Norsk Standard NS 8175.

Sirdal kommune understrekar at tiltaksplanen skal omfatte avbøtende tiltak for alle bygningar med støyfølsam bruk innanfor gul og raud sone. Dette går eintydig fram av konsesjonsvilkåret. I klagevedtaket av 27.02.2019, la OED opp til ein praksis som kan undergrave støyretningslinja. Kommunen ber OED klargjere og rydde opp i forståinga si av støyvilkåret, slik at OED og NVE

kan dra i same retning som resten av samfunnet i arbeidet med å førebyggje støyplager.»

John Inge Øksendal på vegne av Annbjørg Rusdal, Gunnleif Byberg, Karen Rita Lillejordet, Svein Egil Testad, Petter Lund, Sigurd Winger Lund, Ole Espen Tveit, Gunnar Nielsen og Steinar Torp Nielsen skriver i epost av 18.05.2020 at vedtaket påklages med følgende begrunnelser:

1) Uakseptable kriterier i tilbudte avtaler.

Klagerne mener de tilbudte avtalene inneholder punkt som fratår de berørte parter rettslige muligheter til å ivareta sine eiendommer for all fremtid fra avtaletidspunkt. De er videre skeptiske til at de må signere på at de aksepterer etablering og drift av kraftverket, samt støyulempene tiltaket kan medføre. Klagerne mener de ikke har akseptert at anlegget bygges. Videre mener de at det ikke er riktig at de skal forplikte seg til å bidra til gjennomføring for tinglysing av heftelse på eiendommene, all den tid de har vært imot prosjektet. Klagerne mener NVE eller OED må pålegge TVAS å inngå avtale om skjønn uten forbehold.

2) Kriterier for avholdelse av skjønn.

Klagerne er uenige hvordan TVAS og NVE vurderer kriterier for avholdelse av skjønn. De mener kravet må være at skjønnet gjennomføres etter skjønnsloven og basert på ekspropriasjonsrettslige og naborettslige prinsipper.

3) Skadevirkninger som følge av støy og skyggekast

Klagerne påpeker at beregninger av støyulemper og virkninger av skyggekast er basert på teori og erfaringer fra andre utbygginger, og ikke basert på reelle virkninger i terrenget på berørte parter eiendommer med bygninger. De framhever at om de signerer noen av de tilsendte avtaler, frasier de seg for all fremtid rett til å fremme krav mot utbygger for eventuelle uforutsigbare skadevirkninger som måtte følge av utbyggingen. Dette mener de er urimelig å kreve, og de aksepterer ikke en slik framgangsmåte.

På bakgrunn av ovenstående anmode klagerne NVE/OED om å foreta en ny vurdering av TVAS' siste fremlagte støyplan. Videre anmoder de NVE/OED om å vedta at TVAS plikter å begjære skjønn til fastsettelse av verditap på eiendommer til berørte parter som ikke ønsker å signere de tilsendte avtaler, men som likevel ønsker at et skjønn skal avholdes. De mener også at TVAS skal bære kostnadene med et slikt skjønn.

I epost av 08.06.2020 utdyper Øksendal klagen. Han skriver at flere av hytteeierne også er berørt av andre ulemper som iskast og skyggekast. Han mener det er viktig at NVE/OED presiserer at hytteeieren under skjønnet også skal kunne påberope seg ulemper knyttet til andre naborettslige forhold.

Han viser til at TVAS krever en særskilt avtale med grunneieren for å innlede skjønnet og at forhandlingene ser ut til å strande fordi TVAS vil innsnevre skjønnet til bare å gjelde støyulemper.

Hytteeierne ønsker ikke å inngå en avtale som innskrenker deres rett til å kreve kompensasjon for skader og ulemper.

Konsesjonærs kommentarer til klagen

Klagen er i henhold til fvl. § 33 sendt Tonstad Vindpark AS (TVAS) til uttalelse. Konsesjonæren v/ Multiconsult har kommentert klagen i brev av 30.08.2020.

TVAS skriver innledningsvis at klagesaken utelukkende knytter seg til NVEs godkjenning av TVAS' tiltaksplan for støy, og at turbinplassering og installert effekt er endelig avgjort i forbindelse med OEDs vedtak av henholdsvis 27.02.2019 og 18.03.2019. TVAS skriver at alle partene i forbindelse med de nevnte vedtakene, inkludert konsesjon og godkjenning av MTA- og detaljplan, har vært innforstått med at det som følge av realiseringen av vindparken ville være nødvendig å overskride grenseverdien på Lden 45 dBA for en rekke fritids-, jakt- og fiskehytter i området.

TVAS skriver at de i sin oppdaterte tiltaksplan har fulgt opp myndighetenes krav om en nærmere beskrivelse av nødvendigheten av å overskride grenseverdien for å realisere vindparken. TVAS skriver at de oppfatter Sirdal kommunes hovedinnvending synes å være at kommunen mener å være usikker på i hvilken grad det var nødvendig med overskridelser for alle 23 hyttene som med worst case-beregninger ligger over grenseverdiene. TVAS viser blant annet til at det var mulig å redusere det beregnede støynivået for to hytter og én helårsbolig. Det var imidlertid ikke mulig å få flere av hyttene under grenseverdien og samtidig få et realiserbart prosjekt.

TVAS skriver at de antar at energimyndighetene må avveie produksjonstapet som følge av flytting, nedstenging eller driftsrestriksjoner på enkeltturbiner opp mot den fordelen som reelt sett oppnår med å implementere slike tiltak. TVAS viser videre til følgende:

- De hyttene som har beregnede worst case-verdier over grenseverdien i denne saken, er kun i bruk begrensede perioder av året.
- TVAS har lagt til grunn en lav terskel for hvilke hytter i området som anses støyfølsomme, og har dermed inkludert flere hytter i tiltaksplanen.
- TVAS har i den oppdaterte tiltaksplanen beskrevet bedre hvorfor det var nødvendig for realiserbarheten av vindkraftverket å overskride grenseverdiene for de aktuelle hyttene.
- TVAS har fulgt opp NVEs og OEDs føringer med å tilby de berørte hytteeierne større kompensasjon som bidrag til gjennomføring av ytterligere avbøtende tiltak på hyttene. I tillegg har TVAS tilbudt at hytteeierne kan få fastslått et eventuelt krav på ytterligere kompensasjon i et avtaleskjønn som holdes på TVAS' regning.

Opplysninger fra TVAS som er relevante for NVEs vurdering av klagen er nærmere omtalt nedenfor.

NVEs vurdering av klagen

Innledning

NVE kan oppheve eller endre vedtaket dersom NVE finner klagen begrunnet, alternativt oversende klagen til OED for endelig avgjørelse.

NVE skal avvise klagen dersom vilkårene for å behandle klagen ikke er oppfylt, jf. fvl. § 33. Klagen er gitt innen klagefristen, og NVE mener de tilfredsstillende de øvrige vilkår for klagerett i fvl. kapittel VI.

Sirdal kommune søkte og fikk innvilget utsatt klagefrist til 18.06.2020 begrunnet i et ønske om politisk behandling.

Nedenfor kommenterer NVE nye forhold som klagerne anfører og som ikke tidligere er vurdert og forhold som bør utdypes nærmere. For øvrig viser vi til vedtak av 07.05.2020. NVE har valgt å vurdere klagerens begrunnelse for klagen tematisk.

Anførsler om forståelsen av støyvilkåret

Forståelsen av støyvilkåret

Sirdal kommune har anført at OED i sitt klagevedtak av 27.02.2019 la opp til en praksis som kan undergrave støyretningslinjen. Sirdal kommune ber OED «klargjøre og rydde opp i forståinga si av støyvilkåret, slik at OED og NVE kan dra i same retning som resten av samfunnet i arbeidet med å forebygge støyplager».

NVE viser til at det er opp til OED å endelig klargjøre deres egen forståelse av støyvilkåret. NVE mener OEDs vedtak av 27.02.2019 ikke legger opp til en praksis som undergraver Miljødirektoratets støyretningslinje. NVE viser for øvrig til vårt vedtak av 7.05.2020 om hvordan vi forstår støyvilkåret.

Hvilke fritidsboliger tiltaksplanen skal omfatte

Sirdal kommune har anført at støyvilkåret krever at tiltaksplanen skal omfatte avbøtende tiltak for alle bygninger med støyfølsom bruk innenfor gul og rød sone. TVAS anfører at de har inkludert alle hyttene med beregnede worst case-støynivåer over grenseverdiene i tiltaksplanen.

NVE forstår Sirdal kommunes anførsel slik at de mener at alle bygninger i rød og gul sone skal omfattes av tiltaksplanen, også de bygningene i planområdet med eiere som har grunneieravtale. NVE konstaterer at tiltaksplanen inneholder en liste over alle bygninger som er berørt av støy over grenseverdiene, dvs. innenfor rød og gul sone. Listen inneholder informasjon om bygningene, herunder hvilke bygninger TVAS mener har støyfølsom bruk, og hvilke bygninger TVAS har inngått grunneieravtale med. Etter NVEs vurdering er det ikke nødvendig med en nærmere oppfølging av støyvilkåret for de hytteeierne som allerede har inngått en avtale med TVAS om bruk av området. NVE mener økonomisk kompensasjon er et relevant avbøtende tiltak, se avsnittet om dette lenger nede.

NVE mener tiltaksplanen ikke har mangler med tanke på hvilke bygninger som omfattes av tiltaksplanen.

Et annet spørsmål er hvilke avbøtende tiltak tiltaksplanen må beskrive. NVE mener som nevnt over at det ikke er nødvendig for godkjenning av tiltaksplanen å beskrive ytterligere avbøtende tiltak for hytteeiere som allerede har inngått avtale med TVAS.

Tidspunktet for når dokumentasjon og forslag til avbøtende tiltak mot støy skulle vært fremlagt

Sirdal kommune skriver at dokumentasjon og avbøtende tiltak mot støy etter konsesjonsvilkåret skulle vært fremlagt samtidig med detaljplanen. TVAS skriver at de, som et vedlegg til MTA- og detaljplanen, hadde utarbeidet et notat av 16.04.2018 som inneholdt oversikt over støyutsatte bygninger og aktuelle avbøtende tiltak for hver enkelt hytte.

NVE viser til at OED i klagevedtak av 27.02.2019 konstaterte at dokumentasjon og avbøtende tiltak forbundet med støy i henhold til konsesjonsvilkåret om støy skulle vært fremlagt med detaljplanen, men at dette ikke ble gjort. Ved godkjenningen av MTA- og detaljplan satte NVE vilkår om at TVAS skulle forelegge en bekreftelse på at TVAS hadde oppnådd enighet med eierne av bygningene om avbøtende tiltak. Vilkåret ble satt under henvisning til TVAS' notat av 16.05.2018 om aktuelle avbøtende tiltak om støy og skyggekast.. OED kom i klagevedtaket med nærmere føringer for hva tiltaksplanen skulle gjøre rede for. NVE forstår Sirdal kommunes uttalelse slik at kommunen mener at ny dokumentasjon i

forbindelse med behandling av tiltaksplanen kunne ha påvirket NVEs godkjenning av MTA- og detaljplan. NVE kan ikke se at det har kommet frem nye opplysninger i forbindelse med tiltaksplanen for støy som stiller godkjenningen av MTA- og detaljplan i et nytt lys.

Anførsler om tiltaksplanen

Innvendinger mot at tiltaksplanen er for generell

Sirdal kommune mener at tiltaksplanen bør inneholde et konkret forslag til avbøtende tiltak for hvert enkelt støyutsatte bygning, med dokumentasjon som viser innendørs lydnivå før og etter tiltak. TVAS viser til at tiltaksplanen omtaler hver enkelt hytte, og har i tilknytning til hver enkelt hytte beskrevet en rekke konkrete forslag til støydempende tiltak og hvordan de vil redusere innvendig støy. TVAS skriver videre at de mener det er mest riktig at den enkelte hytteeieren selv får velge hvilke tiltak de finner mest hensiktsmessig for deres hytte.

NVE viser til pkt. 3.6, 3.7 og 3.8 i den fremlagte tiltaksplanen. NVE konstaterer at tiltaksplanen gir en nærmere beskrivelse av hyttene utenfor og innenfor planområdet i rød og gul sone, og at avbøtende tiltak er vurdert for hver enkelt hytte. NVE mener den fremlagte tiltaksplanen er tilstrekkelig spesifikk for å oppfylle de kravene NVE og OED har satt.

Vurderingen av om prosjektet kunne vært realisert med færre bygg over grenseverdien for støy

Sirdal kommune anfører at det er flere momenter som taler for at prosjektet kunne blitt realisert med færre bygg over grenseverdien for støy. TVAS viser til at de i den oppdaterte tiltaksplanen har beskrevet at verken fjerning eller flytting av vindturbiner eller en periodevis avstengning-/drift i støyreduert modus er forenlig med vindkraftverkets realisering.

Sirdal kommune har også vist til at prosjektet har fått en styrket økonomi. Sirdal kommune skriver at de forstår OED gjennom sin klagebehandling av 18.03.2019 slik at de har lagt en føring på konsesjonær om å bruke den styrkede prosjektøkonomien til å gjennomføre endringer i turbinoppsettet med mål om å redusere antallet fritidsboliger som får støy over grenseverdien. TVAS skriver at styrkingen av prosjektøkonomien har vært marginal. TVAS skriver videre at de har fulgt opp NVEs og OEDs føringer om å bruke den styrkede prosjektøkonomien ved at de har tilbudt de berørte hytteeierne større kompensasjon som bidrag til gjennomføring av ytterligere avbøtende tiltak på hyttene.

NVE viser til at en av hovedårsakene til at NVE ikke godkjente TVAS' forslag til tiltaksplan for støy i desember 2019, var at tiltaksplanen måtte inneholde en forklaring på hvorfor støynivået ved de berørte bygningene kunne være avgjørende for vindkraftverkets realiserbarhet. Se også OEDs føring nr. 6 i vedtak av 27.02.2019. Det forslaget til tiltaksplan for støy som på dette tidspunktet var fremlagt for NVE, inneholdt ingen slik forklaring.

NVE konstaterer at TVAS i oppdatert tiltaksplan pkt. 2 gir en beskrivelse av konsekvenser som følge av eventuell fjerning eller flytting av vindturbiner, og konsekvenser av periodevis avstengning av turbiner/drift i støyreduert modus. NVE konstaterer videre at den oppdaterte tiltaksplanen i pkt. 2.4 inneholder en vurdering av hvorfor støynivået ved de berørte bygningene kan være avgjørende for vindkraftverkets realiserbarhet, og mener tiltaksplanen tilfredsstillende NVEs og OEDs krav.

Plassering og flytting av enkeltturbiner

Sirdal kommune har bedt om at de enkeltturbinene som fører til en at støynivået for flest fritidsboliger blir overskredet, enten flyttes eller tas ut av prosjektet. TVAS viser til at dette er endelig avgjort i forbindelse med OEDs godkjenning av detaljplan.

NVE er enig med TVAS i at plasseringen av enkeltturbiner er et forhold som er endelig avgjort ved OEDs stadfestelse av godkjenning av MTA- og detaljplan av 27.02.2019. Plassering eller fjerning av enkeltturbiner krever endring i MTA- og detaljplan. Det ligger utenfor NVEs myndighet å vedta endringer i godkjent MTA- og detaljplan ved godkjenning av tiltaksplan for støy. Vedtaket om godkjenning av tiltaksplan for støy er begrenset til å gjelde avbøtende tiltak for støy innenfor rammene av godkjent MTA- og detaljplan, og OEDs føringer for oppfølging av støyvilkåret i vedtak av 27.02.2019.

Anførsler om avtalen TVAS har tilbudt hytteeierne

Privatrettslige avtaler som relevant avbøtende tiltak

Sirdal kommune skriver at de ikke anerkjenner tiltaksplanens avtaler om avbøtende tiltak som en oppfyllelse av støyvilkåret.

NVE viser til at OED i sitt klagevedtak av 27.02.2019 har uttalt at «den beskyttelsen som ligger i støyvilkårene ikke er til hinder for at partene kan inngå avtaler om bruk av området til vindkraft. Dette ligger innenfor den enkelte grunneiers avtalekompetanse». NVE har forholdt seg til denne uttalelsen ved vurderingen av tiltaksplanen for støy for Tonstad vindkraftverk.

NVE viser til Miljødirektoratets veileder M-128. I veilederen pkt. 7.8.6 omtales avbøtende tiltak mot støy fra vindkraftverk. Første avsnitt lyder:

«Vindkraftverk bør plasseres slik at støy ikke gir vesentlige virkninger for omkringliggende bebyggelse. Når et vindkraftverk først er etablert er det utfordrende å redusere støy fra tiltaket uten at dette medfører betydelige kostnader. Flytting av turbiner er vanligvis uaktuelt. Drift av vindturbiner i støymodus eller periodevis stans av driften kan redusere støyvirkninger, men dette kan gi store produksjonstap. Etterisolering av berørt bebyggelse, utskifting av vinduer, skjerming av uteplasser med mere kan redusere støyvirkninger for berørt bebyggelse, men effekten av slike tiltak vurderes i mange tilfeller å ha begrenset virkning. Kompensasjonsordninger kan vurderes i de tilfeller der støyfølsom bebyggelse er lokalisert i områder med store støyvirkninger. I tilfeller der det kan dokumenteres svært høye støynivå kan ekspropriasjon eller innløsning bli aktuelt.»

NVE forstår den siterte teksten fra veilederen slik at «kompensasjonsordninger» i alle fall omfatter økonomisk kompensasjon, NVE mener denne forståelsen ligger innenfor en naturlig språklig forståelse av uttrykket. NVE mener videre at denne forståelsen underbygges av at veilederen i siste setning nevner ekspropriasjon og innløsning. Både ekspropriasjon og innløsning er eksempler på ordninger med økonomisk kompensasjon (mot overføring av eiendom).

NVE mener at økonomisk kompensasjon er et relevant avbøtende tiltak i tiltaksplan for støy for Tonstad vindkraftverk.

NVEs myndighet til å pålegge spesifikke avtalevilkår

Øksendal mfl. ber om at NVE eller OED pålegger TVAS å begjære skjønn uten forbehold. Øksendal mfl. har i klagen bedt om at NVE eller OED skal vedta at konsesjonær plikter å begjære skjønn til fastsettelse av verditap på eiendommer til berørte parter som ikke ønsker å signere de tilsendte avtalene, men likevel ønsker at et skjønn skal avholdes. Øksendal mfl. mener også at NVE eller OED skal presisere at hytteeieren under skjønnet også skal kunne påberope seg ulemper knyttet til andre naborettslige forhold.

NVEs myndighet i denne saken begrenser seg til å vurdere om den fremlagte tiltaksplanen samlet sett tilfredsstillende de kravene som NVE og OED har satt. NVE har ikke myndighet til å gripe inn i avtaleforhold mellom to private parter. Det betyr blant annet at vi ikke kan kreve at hytteeiere undertegner avtalen som TVAS har tilbudt.

Tilbudet om avtale om avtaleskjønn fastslår at skjønnsretten skal ta stilling til om det foreligger grunnlag for erstatning etter nabolovens regler. Et skjønn basert på ekspropriasjonsrettslige regler forutsetter at det skjønnet er et ekspropriasjonsskjønn. Et ekspropriasjonsskjønn er bare aktuelt der det er tale om en ekspropriasjon. Det er bare eiendommer som avstår rettigheter og/eller grunn ved et ekspropriasjonstiltak, som har krav på å bli behandlet som saksøkt i et ekspropriasjonsskjønn. På generelt grunnlag antar NVE at en avtale om fastsettelse av erstatning gjennom avtaleskjønn vil innebære aksept av støyulempen som det utmåles erstatning for.

Slik NVE leser TVAS' forslag til avtale om avtaleskjønn, er avtaleskjønnet begrenset til å gjelde naborettslige krav som følge av støy fra vindkraftverket. NVE kan ikke se at avtalen begrenser hytteeiernes adgang til å fremme andre naborettslige krav på et senere tidspunkt.

Tilbud om avtaleskjønn som relevant avbøtende tiltak

Sirdal kommune anerkjenner ikke tilbud om avtaleskjønn som en oppfyllelse av støyvilkåret i konsesjonen.

NVE viser til det vi har skrevet over, om at vi anser økonomisk kompensasjon for å være et relevant avbøtende tiltak i tiltaksplanen for støy for Tonstad vindkraftverk. NVE mener fremdeles at et tilbud om fastsetting av kompensasjon gjennom avtaleskjønn, der TVAS ikke kommer frem til en frivillig avtale med hytteeierne, sikrer en hensynsfull og skikkelig ivaretagelse av hytteeiernes rettigheter.

Konklusjon

NVE kan ikke se at det i klagen er kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vedtaket av 07.05.2020 om godkjenning av tiltaksplan for støy fra Tonstad vindkraftverk. Klagen oversendes derfor til Olje- og energidepartementet for endelig avgjørelse, jf. fvl. § 33. Alle sakens dokumenter gjøres tilgjengelige for departementet gjennom internettløsningen SeDok.

Med hilsen

Ingunn Åsgard Bendiksen
direktør

Øyvind Leirset
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

John Inge Øksendal
MULTICONSULT NORGE AS v/Helge Toft
Sirdal kommune
TONSTAD VINDPARK AS